

Ghid de completare a declarațiilor de avere și interese

mai 2013 - ediția a III-a

CONSIDERAȚII GENERALE

I. Declarațiile de avere și interese:

- Declarațiile de avere și declarațiile de interese reprezintă acte personale, putând fi rectificate numai în condițiile prevăzute de prezenta lege.
- Declarațiile de avere se fac în scris, pe propria răspundere, și cuprind drepturile și obligațiile declarantului, ale soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere, în conformitate cu anexa nr. 1 din Legea nr.176/2010.
- Declarațiile de interese se fac în scris, pe propria răspundere, și cuprind funcțiile și activitățile prevăzute în anexa nr. 2 din Legea nr.176/2010.
- De preferință, declarațiile vor fi tehnoredactate (redactate la calculator).

○ II. Când se depun declarațiile:

- Anual, până la data de 15 iunie.
- În termen de 30 zile de la data numirii sau alegerii în funcție ori de la data începerii activității.
- În termen de cel mult 30 zile de la data încheierii mandatului sau a încetării activității.
- În termen de cel mult 30 zile de la data încetării suspendării.
- Persoanele care candidează pentru funcțiile de Președinte al României, deputat, senator, consilier județean, consilier local sau primar sunt obligate să își declare averea și interesele. Declarațiile de avere și de interese se depun la Biroul Electoral Central sau, după caz, la biroul electoral de circumscripție, odată cu declarația de acceptare a candidaturii, în două exemplare;
- Persoanele care nu au avut obligația să depună declarații până

la modificările intervenite prin legea 176/2010 trebuie să depună declarațiile până la data de 4 octombrie 2010.

- Persoanele care aveau obligația de a depune declarații și înainte de modificările intervenite prin legea 176/2010 trebuie să depună noi declarații de avere și interese până la 3 noiembrie 2010.

III. Rectificarea declarațiilor de avere și de interese

- La inițiativa persoanei responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese - Persoanele responsabile pot recomanda modificarea declarațiilor în termen de 10 zile de la primirea acestora. Recomandarea privind rectificarea declarațiilor se face în scris și se transmite declarantului prin scrisoare recomandată sau se înmânează acesteia pe bază de semnătură de primire. Declarantul își poate rectifica declarația de avere și/sau declarația de interese, în termen de cel mult 30 de zile de la transmiterea recomandării.
- La inițiativa declarantului: în termen de 40 de zile de la depunerea inițială a declarației de avere și/sau a declarației de interese.
- Declarațiile rectificate pot fi însoțite de documente justificative.
- Declarațiile rectificate, împreună cu eventualele documente justificative depuse, se trimit de îndată Agenției, în copie certificată, de către persoana responsabilă.

IV. Atribuțiile persoanelor responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese

- primesc, înregistrează declarațiile de avere și declarațiile de interese și eliberează la depunere o dovadă de primire;
- la cerere, pun la dispoziția personalului formularele declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interese;
- oferă consultanță pentru completarea corectă a rubricilor din declarații și pentru depunerea în termen a acestora;
- dacă sesizează deficiențe în completarea declarațiilor, în termen de 10 zile de la primirea declarației persoana

- responsabilă va recomanda, în scris, pe bază de semnătură sau scrisoare recomandată, persoanei în cauză rectificarea declarației de avere și/sau a declarației de interese, în termen de cel mult 30 de zile de la transmiterea recomandării;
- trimite Agenției copia certificată a declarației rectificată și eventualele înscrisuri, de îndată ce a fost primită.
 - evidențiază declarațiile de avere și declarațiile de interese în registre speciale cu caracter public, denumite Registrul declarațiilor de avere și Registrul declarațiilor de interese, ale căror modele se stabilesc prin hotărâre a Guvernului¹;
 - trimit Agenției copii certificate ale declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interese, fără anonimizare, și câte o copie certificată a registrelor speciale (Registrul declarațiilor de avere și Registrul declarațiilor de interese) în termen de cel mult 10 zile de la primirea declarațiilor. Aceste documente vor fi înaintate Agenției însoțite de o adresa de înaintare. Aceasta va cuprinde și datele de identificare ale persoanei/persoanelor responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese, în cadrul respectivei entități (numele și prenumele, numărul de telefon, adresa de e-mail, precum și actul administrativ de desemnare);
 - întocmesc, după expirarea termenului de depunere, o listă cu persoanele care nu au depus declarațiile de avere și declarațiile de interese la timp și informează de îndată aceste persoane, solicitându-le un punct de vedere în termen de 10 zile lucrătoare. Lista definitivă cu persoanele care nu au depus în termen sau au depus cu întârziere declarațiile de avere și/sau declarațiile de interese, însoțită de punctele de vedere primite, se transmite Agenției până la data de 1 august în fiecare an;
 - asigură afișarea și menținerea declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interese pe pagina de internet a instituției, dacă aceasta există, sau la avizierul propriu în termen de cel mult 30 de zile de la primire. La afișare vor fi anonimizate următoarele informații: adresa imobilelor declarate (cu excepția localității unde sunt situate), adresa instituției care administrează

¹ Modelul pentru aceste registre se regăsește în HG 175/2008.

activele financiare, codul numeric personal, precum și semnătura. Declarațiile de avere și declarațiile de interese se păstrează pe pagina de internet a instituției și a Agenției pe toată durata exercitării funcției sau mandatului și 3 ani după încetarea acestora și se arhivează potrivit legii;

- acordă consultanță referitor la conținutul și aplicarea prevederilor legale privind declararea și evaluarea averii, a conflictelor de interese și a incompatibilităților și întocmesc note de opinie în acest sens, la solicitarea persoanelor care au obligația depunerii declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese;

DECLARAȚIA DE AVERE

În declarația de avere se indică numele, prenumele, inițiala tatălui și codul numeric personal al declarantului.

În rubrica privitoare la funcția declarantului se va introduce funcția prevăzută în ordinul, decizia sau actul administrativ de numire.

Pentru angajator se precizează denumirea integrală a instituției.

În declarația de avere se vor introduce drepturile și obligațiile din țară și din străinătate ale declarantului și ale familiei sale. Prin familie se înțelege soțul, soția și copiii aflați în întreținerea acestora. “Copii aflați în întreținere”² = copiii în vârstă de până la 18 ani sau, dacă își continuă studiile, până la terminarea acestora, fără a depăși 26 de ani, precum și copiii majori incapabili de muncă.

Declarațiile de avere se completează cu datele aferente anului fiscal anterior în cazul veniturilor (capitolul VII) și cu informațiile la zi pentru celelalte capitole din declarații.

1. Bunurile imobile

a. Terenuri

Adresa = se va include adresa completă a terenului, urmând ca aceasta să fie anonimată la publicare, pe site apărând exclusiv localitatea

² Definiția rezultă din interpretarea coroborată a art. 127 al 2 din lege 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și a art. 86 din Codul Familiei

Categoria = se va include indicatorul corespunzător respectivului teren: (1) agricol; (2) forestier; (3) intravilan; (4) luciu apă; (5) alte categorii de terenuri extravilane, dacă se află în circuitul civil

Atenție: imobilele prin destinație (ex ponton) se declară în același loc cu imobilul principal!

Anul dobândirii = se are în vedere anul dobândirii din titlul de proprietate.

Atenție: ante-contractele instituie de regulă o obligație de a face și **NU** sunt translativ de proprietate.

Suprafața = se include suprafața prevăzută în titlul de proprietate

Cota parte = se include cota parte aparținând fiecărei persoane ale cărei bunuri sunt vizate de declarație (declarant, soț/soție și copii aflați în întreținere). Informația se preia din titlul de proprietate.

Mod de dobândire = conform titlului de proprietate (ex. vânzare – cumpărare, moștenire, donație)

Titularul = La "titular", se menționează, în cazul bunurilor proprii, numele proprietarului (titularul, soțul/soția, copilul), iar în cazul bunurilor în coproprietate, cota-parte și numele coproprietarilor.

b. Clădiri

Adresa = se va include adresa completă a terenului, urmând ca aceasta să fie anonimată la publicare, pe site apărând exclusiv localitatea.

Categoria = se va include indicatorul corespunzător respectivei clădiri

(1) apartament; (2) casă de locuit; (3) casă de vacanță; (4) spații comerciale/de producție.

Atenție: Dacă, în cazul apartamentelor, în titlul de proprietate se menționează și dreptul de proprietate privind terenul de sub construcție aferent respectivului apartament, acest drept se declară la secțiunea anterioară referitoare la terenuri!

Anul dobândirii = se are în vedere anul dobândirii din titlul de proprietate.

Atenție: ante-contractele instituie de regulă o obligație de a face și

NU sunt translativ de proprietate.

Suprafața = se include suprafața prevăzută în titlul de proprietate

Cota parte = se include cota parte aparținând fiecărei persoane ale cărei bunuri sunt vizate de declarație (declarant, soț/soție și copii aflați în întreținere). Informația se preia din titlul de proprietate.

Mod de dobândire = conform titlului de proprietate (ex. vânzare – cumpărare, moștenire, donație).

Titularul = La "titular", se menționează, în cazul bunurilor proprii, numele proprietarului (titularul, soțul/soția, copilul), iar în cazul bunurilor în coproprietate, cota-parte și numele coproprietarilor.

2. Bunuri mobile

a. Autovehicule/autoturisme, tractoare, mașini agricole, șalupe, iahturi și alte mijloace de transport care sunt supuse înmatriculării, potrivit legii

Natura = conform cărții de identificare sau certificatului de înmatriculare

Marca = conform cărții de identificare sau certificatului de înmatriculare

Nr. de bucăți = Bunurile care au toate caracteristicile identice se declară grupat. Dacă cel puțin o caracteristică diferă, bunurile vor fi declarate separat.

Anul de fabricație = conform cărții de identificare sau certificatului de înmatriculare.

Modul de dobândire = conform titlului de proprietate (ex. vânzare – cumpărare, moștenire, donație).

Atenție: ante-contractele instituie de regulă o obligație de a face și **NU** sunt translativ de proprietate! Bunurile achiziționate în sistem de leasing se vor declara la capitolul VI

Model

Natura	Marca	Nr. de bucăți	Anul de fabricație	Modul de dobândire
Autoturism	Dacia	6	1992	Vânzare-cumpărare
Autoturism	Dacia	1	1998	Vânzare-cumpărare

b. Bunuri sub formă de metale prețioase, bijuterii, obiecte de artă și de cult, colecții de artă și numismatică, obiecte care fac parte din patrimoniul cultural național sau universal sau altele asemenea, a căror valoare însumată depășește 5.000 Euro

Atenție: această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată a bunurilor de acest tip depășește 5000 de EURO!

Descrierea sumară = se realizează de către declarant și poate include:

Pentru metale prețioase – tipul metalului

Pentru bijuterii – materialul din care sunt fabricate și tipul acestora

Pentru obiecte de cult - tipul, eventual materialul și alte detalii de identificare

Pentru obiecte de artă – tipul, autorul, eventual colecția

Pentru colecții de artă – tipul și numele colecției, eventual autorii operelor care compun colecția

Pentru colecții de timbre – tipul de timbre colecționate

Obiecte care fac parte din patrimoniul cultural național sau universal – tipul, eventual materialul și alte detalii de identificare

Anul dobândirii = conform actului de proprietate

Valoarea estimată = legea nu cere declarantului să obțină evaluări certificate, ci doar să realizeze o estimare personală a valorii bunului.

3. Bunuri mobile, a căror valoare depășește 3.000 euro fiecare, și bunuri imobile înstrăinate în ultimele 12 luni

Atenție: Se vor declara bunurile înstrăinate în ultimele 12 luni anterioare datei de depunere a declarației! Doar pentru bunurile mobile înstrăinate există o limită valorică!

Natura bunului înstrăinat = conform actului de înstrăinare

Data înstrăinării = conform actului de înstrăinare

Persoana către care s-a înstrăinat = conform actului de înstrăinare

Forma înstrăinării = conform actului de înstrăinare

Valoarea = conform actului de înstrăinare

4. Active financiare

a. Conturi și depozite bancare, fonduri de investiții, forme echivalente de economisire și investiție, inclusiv cardurile de credit, dacă valoarea însumată a tuturor acestora depășește 5.000 Euro

Atenție: Această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată a acestor active depășește 5000 de euro. Dacă acest prag valoric e depășit, în declarație se vor include toate conturile, depozitele și instrumentele de investiție sau de economisire, indiferent de valoarea individuală a acestora!

Instituția care administrează și adresa acestora = conform contractului

Tipul = Categoriile indicate sunt: (1) Cont curent sau echivalente (inclusiv card); (2) Depozit bancar sau echivalente; (3) Fonduri de investiții sau echivalente, inclusiv fonduri private de pensii sau alte sisteme cu acumulare

Valuta = ex. RON, Euro, USD, Franci Elvețieni

Deschis în anul = conform contractului

Sold/valoare la zi = conform extrasului bancar de la data completării declarației

b. Plasamente, investiții directe și împrumuturi acordate, dacă valoarea de piață însumată a tuturor acestora depășește 5.000 Euro

Atenție: această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată depășește 5000 de euro.

Emitent titlu = se va preciza denumirea completă a entității

Societatea în care persoana este acționar sau asociat = se va preciza denumirea completă a entității

Beneficiar de împrumut = se va preciza numele, persoanei fizice sau denumirea completă a persoanei care a contractat un împrumut de la declarant.

Tipul = Categoriile indicate sunt: (1) Hârtii de valoare deținute (titluri de stat, certificate, obligațiuni); (2) Acțiuni sau părți sociale în societăți comerciale; (3) Împrumuturi acordate în nume personal.

Număr de titluri/cota de participare = așa cum rezultă din actul încheiat

Valoare totală la zi = dacă este imposibil să se precizeze valoarea la zi, se va preciza ultima valoare cunoscută de către declarant și data la care această valoare era valabilă (ex. la data cumpărării acțiunilor).

c. Alte active producătoare de venituri nete, care însumate depășesc echivalentul a 5.000 Euro pe an

Atenție: această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată depășește 5000 de euro.

5. Datori: Debite, ipoteci, garanții emise în beneficiul unui terț, bunuri achiziționate în sistem leasing și alte asemenea bunuri, dacă valoarea însumată a tuturor acestora depășește 5.000 Euro.

Atenție: această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată depășește 5000 de euro!

Creditor = conform contractului (se va preciza denumirea completă a persoanei juridice sau numele și prenumele persoanei fizice care a acordat împrumutul)

Contractat în anul = conform contractului

Scadent la = conform contractului

Valoare = conform contractului

6. Cadouri, servicii sau avantaje primite gratuit sau subvenționate față de valoarea de plată, din partea unor persoane, organizații, societăți comerciale, regii autonome, companii/societăți naționale sau instituții publice românești sau străine, inclusiv burse, credite, garanții, decontări de cheltuieli, altele decât cele ale angajatorului, a căror valoare individuală depășește 500 Euro*

Atenție: Se exceptează de la declarare cadourile și tratațiile uzuale primite din partea rudelor de gradul I și III! Se vor declara inclusiv darurile de nuntă și darurile manuale, dacă valoarea depășește 500 de Euro!

Cine a realizat venitul = Numele, prenumele și inițiala tatălui:

declarantul, soț/ soție sau copii aflați în întreținere

Sursa venitului: nume, adresă = Se va identifica entitatea de la care a fost primit avantajul declarat

Serviciul prestat/obiectul generator de venit = Descrierea sumară a serviciului /obiectului care a generat avantajul declarat

Venitul anual încasat = raportarea se face la anul fiscal anterior supus raportării. Se va include venitul net calculat prin raportare la fișele fiscale (FF1, FF2). Ca formula de calcul coloana 4 – coloana 5 + coloana 2+ coloana 3

7. Venituri ale declarantului și ale membrilor săi de familie, realizate în ultimul an fiscal încheiat (potrivit art. 41 din Legea nr. 571/2003 - Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare)

Atenție: Se va preciza valoarea exactă a fiecărui venit, NU se va face trimitere la fișa fiscală! Se vor declara și veniturile din străinătate!

Cine a realizat venitul = Numele, prenumele și inițiala tatălui: declarantul, soț/soție sau copii aflați în întreținere

Sursa venitului: nume, adresă = Se va identifica entitatea de la care a fost primit venitul declarat.

Serviciul prestat/obiectul generator de venit = Descrierea sumară a serviciului /obiectului/ocaziei care a generat venitul declarat

Venitul anual încasat = raportarea se face la anul fiscal anterior supus raportării. Se va include venitul net calculat prin raportare la fișele fiscale (FF1, FF2). Ca formulă de calcul: coloana 4 – coloana 5 + coloana 2+ coloana 3

a. Venituri din salarii - Se introduc informații cu privire la veniturile obținute din contracte de muncă (Codul Fiscal: Art. 55. - (1) *Sunt considerate venituri din salarii toate veniturile în bani și/sau în natură obținute de o persoană fizică ce desfășoară o activitate în baza unui contract individual de muncă sau a unui statut special prevăzut de lege, indiferent de perioada la care se referă, de denumirea veniturilor ori de forma sub care ele se acordă, inclusiv indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă).*

De asemenea, din interpretarea art. 55 (2) din Codul Fiscal rezultă că tot la această rubrică trebuie introduse informații privind:

- a.** indemnizațiile din activități desfășurate ca urmare a unei funcții de demnitate publică, stabilite potrivit legii;
- b.** indemnizații din activități desfășurate ca urmare a unei funcții alese în cadrul persoanelor juridice fără scop patrimonial;
- c.** drepturile de soldă lunară, indemnizațiile, primele, premiile, sporurile și alte drepturi ale personalului militar, acordate potrivit legii;
- d.** indemnizația lunară brută, precum și suma din profitul net, convenite administratorilor la companii/societăți naționale, societăți comerciale la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar majoritar, precum și la regiile autonome;
- e.** remunerația obținută de directori în baza unui contract de mandat conform prevederilor legii societăților comerciale;
- f.** remunerația primită de președintele asociației de proprietari sau de alte persoane, în baza contractului de mandat, potrivit legii privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari;
- g.** sumele primite de membrii fondatori ai societăților comerciale constituite prin subscripție publică;
- h.** sumele primite de reprezentanții în adunarea generală a acționarilor, în consiliul de administrație, membrii directoratului și ai consiliului de supraveghere, precum și în comisia de cenzori;
- i.** sumele primite de reprezentanții în organisme tripartite, potrivit legii;
- j.** indemnizația lunară a asociatului unic, la nivelul valorii înscrise în declarația de asigurări sociale;
- k.** sumele acordate de organizații nonprofit și de alte entități neplătitoare de impozit pe profit, peste limita de 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru indemnizația primită pe perioada delegării și detașării în altă localitate, în țară și în străinătate, în interesul serviciului, pentru salariatii din instituțiile publice;

l. indemnizația administratorilor, precum și suma din profitul net cuvenite administratorilor societăților comerciale potrivit actului constitutiv sau stabilite de adunarea generală a acționarilor;

m. sume reprezentând salarii sau diferențe de salarii stabilite în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile, precum și actualizarea acestora cu indicele de inflație;

n. indemnizațiile lunare plătite conform legii de angajatori pe perioada de neconcurență, stabilite conform contractului individual de muncă;

o. orice alte sume sau avantaje de natură salarială ori asimilate salariilor în vederea impunerii.

b. Venituri din activități independente - Conform art. 46 din Codul Fiscal:

(1) Veniturile din activități independente cuprind **veniturile comerciale, veniturile din profesii libere și veniturile din drepturi de proprietate intelectuală**, realizate în mod individual și/sau într-o formă de asociere, inclusiv din activități adiacente.

(2) Sunt considerate **venituri comerciale** veniturile din fapte de comerț ale contribuabililor, din prestări de servicii, altele decât cele prevăzute la alin.(3), precum și din practicarea unei meserii.

(3) Constituie **venituri din profesii libere** veniturile obținute din exercitarea profesiilor medicale, de avocat, notar, auditor financiar, consultant fiscal, expert contabil, contabil autorizat, consultant de plasament în valori mobiliare, arhitect sau a altor profesii reglementate, desfășurate în mod independent, în condițiile legii.

(4) **Veniturile** din valorificarea sub orice formă a drepturilor de **proprietate intelectuală** provin din brevete de invenție, desene și modele, mostre, mărci de fabrică și de comerț, procedee tehnice, know-how, din drepturi de autor și drepturi conexe dreptului de autor și altele asemenea.

c. Venituri din cedarea folosinței bunurilor = veniturile, în bani și/sau în natură, provenind din cedarea folosinței bunurilor mobile

și imobile, obținute de către proprietar, uzufructuar sau alt deținător legal, altele decât veniturile din activități independente (art 61 (1) din Codul Fiscal). Atenție: Persoanele fizice care realizează venituri din cedarea folosinței bunurilor din derularea unui număr mai mare de 5 contracte de închiriere la sfârșitul anului fiscal, începând cu anul fiscal următor califică aceste venituri în categoria venituri din activități independente și le supun regulilor de stabilire a venitului net pentru această categorie.

d. Venituri din investiții = conform art 65 din Codul Fiscal:

- a. dividende;
- b. venituri impozabile din dobânzi;
- c. câștiguri din transferul titlurilor de valoare (adică orice valori mobiliare, titluri de participare la un fond deschis de investiții sau alt instrument financiar, calificat astfel de către Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, inclusiv instrumente financiare derivate, precum și părțile sociale);
- d. venituri din operațiuni de vânzare-cumpărare de valută la termen, pe bază de contract, precum și orice alte operațiuni similare;
- e. venituri din lichidarea unei persoane juridice.

e. Venituri din pensii = sume primite ca pensii de la fondurile înființate din contribuțiile sociale obligatorii făcute către un sistem de asigurări sociale, inclusiv cele din fonduri de pensii facultative și cele finanțate de la bugetul de stat (art 68 din Codul Fiscal).

f. Venituri din activități agricole = conform art. 71 din Codul Fiscal:

- a. cultivarea și valorificarea florilor, legumelor și zarzavaturilor, în sere și solarii special destinate acestor scopuri și/sau în sistem irigat;
- b. cultivarea și valorificarea arbuștilor, plantelor decorative și ciupercilor;
- c. exploatarea pepinierelor viticole și pomicole și altele asemenea;
- d. valorificarea produselor agricole obținute după recoltare, în

stare naturală, de pe terenurile agricole proprietate privată sau luate în arendă, către unități specializate pentru colectare, unități de procesare industrială sau către alte unități, pentru utilizare ca atare.

g. Venituri din premii și jocuri de noroc = conform art 75 din Codul Fiscal:

- a.** veniturile din concursuri³
- b.** veniturile din promovarea produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale, potrivit legii
- c.** câștigurile realizate ca urmare a participării la jocuri de noroc, inclusiv cele de tip jack-pot

³ Nu intră în această categorie următoarele venituri prevzute la art. 42 din Codul Fiscal:

- Art. 42. - În înțelesul impozitului pe venit, următoarele venituri nu sunt impozabile:
- a) ajutoarele, indemnizațiile și alte forme de sprijin cu destinație specială, acordate din bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetele locale și din alte fonduri publice, precum și cele de aceeași natură primite de la alte persoane, cu excepția indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă. Nu sunt venituri impozabile indemnizațiile pentru: risc maternal, maternitate, creșterea copilului și îngrijirea copilului bolnav, potrivit legii;
 - b) sumele încasate din asigurări de orice fel reprezentând despăgubiri, sume asigurate, precum și orice alte drepturi, cu excepția câștigurilor primite de la societățile de asigurări ca urmare a contractului de asigurare încheiat între părți, cu ocazia tragerilor de amortizare. Nu sunt venituri impozabile despăgubirile în bani sau în natură primite de către o persoană fizică ca urmare a unui prejudiciu material suferit de aceasta, inclusiv despăgubirile reprezentând daunele morale;
 - b1) sumele primite ca urmare a exproprierii pentru cauză de utilitate publică, conform legii;
 - c) sumele primite drept despăgubiri pentru pagube suportate ca urmare a calamităților naturale, precum și pentru cazurile de invaliditate sau deces, conform legii;
 - d) pensiile pentru invalizii de război, orfanii, văduvele/văduvii de război, sumele fixe pentru îngrijirea pensionarilor care au fost încadrați în gradul I de invaliditate, precum și pensiile, altele decât pensiile plătite din fonduri constituite prin contribuții obligatorii la un sistem de asigurări sociale, inclusiv cele din fonduri de pensii facultative și cele finanțate de la bugetul de stat;
 - e) contravaloarea cupoanelor ce reprezintă bonuri de valoare care se acordă cu titlu gratuit persoanelor fizice conform dispozițiilor legale în vigoare;
 - f) sumele sau bunurile primite sub formă de sponsorizare sau mecenat;
 - g) veniturile primite ca urmare a transferului dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și mobile din patrimoniul personal, altele decât câștigurile din transferul titlurilor de valoare, precum și altele decât cele definite la cap. VIII1;
 - h) drepturile în bani și în natură primite de militarii în termen, militarii cu termen redus, studenții și elevii unităților de învățământ din sectorul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională și persoanele civile, precum și cele ale gradaților și soldaților concentrați sau mobilizați;
 - i) bursele primite de persoanele care urmează orice formă de școlarizare sau perfecționare în cadru instituționalizat;
 - j) sumele sau bunurile primite cu titlu de moștenire ori donație. Pentru proprietățile imobiliare, în cazul moștenirilor și donațiilor se aplică reglementările prevăzute la art. 771 alin. (2) și (3);
 - k) veniturile din agricultură și silvicultură, cu excepția celor prevăzute la art. 71;
 - l) veniturile primite de membrii misiunilor diplomatice și ai posturilor consulare pentru activitățile desfășurate în România în calitate lor oficială, în condiții de reciprocitate, în virtutea regulilor generale ale dreptului internațional sau a prevederilor unor acorduri speciale la care România este parte;

h. Venituri din alte surse = conform art. 78 din Codul Fiscal:

În această categorie se includ, însă nu sunt limitate, următoarele venituri:

- a) prime de asigurări suportate de o persoană fizică independentă sau de orice altă entitate, în cadrul unei activități pentru o persoană fizică în legătură cu care suportatorul nu are o relație generatoare de venituri din salarii, potrivit cap. III din prezentul titlu;
- b) câștiguri primite de la societățile de asigurări, ca urmare a contractului de asigurare încheiat între părți cu ocazia tragerilor de amortizare;

m) veniturile nete în valută primite de membrii misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și Institutelor culturale ale României amplasate în străinătate, în conformitate cu legislația în vigoare;

n) veniturile primite de oficialii organismelor și organizațiilor internaționale din activitățile desfășurate în România în calitate lor oficială, cu condiția ca poziția acestora, de oficial, să fie confirmată de Ministerul Afacerilor Externe;

o) veniturile primite de cetățeni străini pentru activitatea de consultanță desfășurată în România, în conformitate cu acordurile de finanțare nerambursabilă încheiate de România cu alte state, cu organisme internaționale și organizații neguvernamentale;

p) veniturile primite de cetățeni străini pentru activități desfășurate în România, în calitate de corespondenți de presă, cu condiția reciprocității acordate cetățenilor români pentru venituri din astfel de activități și cu condiția ca poziția acestor persoane să fie confirmată de Ministerul Afacerilor Externe;

q) sumele reprezentând diferența de dobândă subvenționată pentru creditele primite în conformitate cu legislația în vigoare;

r) subvențiile primite pentru achiziționarea de bunuri, dacă subvențiile sunt acordate în conformitate cu legislația în vigoare;

s) veniturile reprezentând avantaje în bani și/sau în natură primite de persoanele cu handicap, veteranii de război, invalizii și văduvele de război, accidentații de război în afara serviciului ordonat, persoanele persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, cele deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, urmașii eroilor-martiri, răniților, luptătorilor pentru victoria Revoluției din decembrie 1989, precum și persoanele persecutate din motive etnice de regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945;

t) premiile obținute de sportivii medaliați la campionatele mondiale, europene și la jocurile olimpice. Nu sunt venituri impozabile premiile, primele și indemnizațiile sportive acordate sportivilor, antrenorilor, tehnicienilor și altor specialiști, prevăzuți în legislația în materie, în vederea realizării obiectivelor de înaltă performanță: clasarea pe podiumul de premiere la campionatele europene, campionatele mondiale și jocurile olimpice, precum și calificarea și participarea la turneele finale ale campionatelor mondiale și europene, prima grupă valorică, precum și la Jocurile olimpice, în cazul Jocurilor sportive. Nu sunt venituri impozabile primele și indemnizațiile sportive acordate sportivilor, antrenorilor, tehnicienilor și altor specialiști, prevăzuți de legislația în materie, în vederea pregătirii și participării la competițiile internaționale oficiale ale loturilor reprezentative ale României;

u) premiile și alte drepturi sub formă de cazare, masă, transport și altele asemenea, obținute de elevi și studenți în cadrul competițiilor interne și internaționale, inclusiv elevi și studenți nerezidenți în cadrul competițiilor desfășurate în România;

v) prima de stat acordată pentru economisirea și creditarea în sistem colectiv pentru domeniul locativ, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007;

x) alte venituri care nu sunt impozabile, așa cum sunt precizate la fiecare categorie de venit.

- c) venituri, sub forma diferențelor de preț pentru anumite bunuri, servicii și alte drepturi, primite de persoanele fizice pensionari, foști salariați, potrivit clauzelor contractului de muncă sau în baza unor legi speciale;
- d) venituri primite de persoanele fizice reprezentând onorarii din activitatea de arbitraj comercial;
- e) venituri primite de persoanele fizice din următoarele activități:
 - i. venituri din drepturi de proprietate intelectuală;
 - ii. venituri din vânzarea bunurilor în regim de consignație;
 - iii. venituri din activități desfășurate în baza contractelor de agent, comision sau mandat comercial;
 - iv. venituri din activități desfășurate în baza contractelor / convențiilor civile încheiate potrivit Codului civil

DECLARAȚIA DE INTERESE

În declarația de interese se indică numele, prenumele, și codul numeric personal al declarantului.

În rubrica privitoare la funcția declarantului se va introduce funcția prevăzută în ordinul, decizia sau actul administrativ de numire.

Pentru angajator se precizează denumirea integrală a instituției.

Atenție: La secțiunile **1,2,3 și 4** ale declarației de interese se vor include exclusiv date privitoare la declarant! La **secțiunea 5** se vor include informațiile privind declarantul, soțul sau soția acestuia, precum și rudele sale de gradul I (adică părinții și copiii)!

1. Asociat sau acționar la societăți comerciale; companii/societăți naționale, instituții de credit, grupuri de interes economic, precum și membru în asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale:

Unitatea denumire și adresă = se include denumirea completă a entității și adresa exactă a acesteia.

Calitatea deținută = se va preciza calitatea deținută de către declarant.

Numărul de părți sociale sau de acțiuni

Valoarea totală a părților sociale și/sau a acțiunilor = Se va preciza valoarea la zi. Dacă este imposibil să se precizeze valoarea la zi, se va preciza ultima valoare cunoscută de către declarant și data la care această valoare era valabilă (ex. la data cumpărării acțiunilor).

2. Calitatea de membru în organele de conducere, administrare și control ale societăților comerciale, regiilor autonome, companiilor/societăți naționale, instituțiilor de credit grupurilor de interes economic, asociațiilor sau fundațiilor sau altor organizații neguvernamentale:

Unitatea denumire și adresă = se include denumirea completă a entității și adresa exactă a acesteia.

Calitatea deținută = se va preciza calitatea deținută de către declarant.

Valoarea beneficiilor = se va preciza valoarea aferentă anului fiscal anterior.

3. Calitatea de membru în cadrul asociațiilor profesionale și/sau sindicale

Se va preciza denumirea completă a entității al cărei membru este declarantul.

4. Calitatea de membru în organele de conducere, administrare și control, retribuite sau neretribuite, deținute în cadrul partidelor politice, funcția deținută și denumirea partidului politic.

5. Contracte, inclusiv cele de asistență juridică, consultanță juridică, consultanță și civile, obținute ori aflate în derulare în timpul exercitării funcțiilor, mandatelor sau demnităților publice finanțate de la bugetul de stat, local și din fonduri externe ori încheiate cu societăți comerciale cu capital de stat sau unde statul este acționar majoritar / minoritar.

Beneficiarul de contract = pentru persoane fizice se precizează numele și prenumele, iar în cazul persoanelor juridice denumirea completă a acesteia. Se va preciza adresa completă a persoanei fizice sau juridice.

Instituția contractantă = se va include instituția publică sau societatea comercială parteneră în contract.

Atenție: trebuie declarate toate contractele încheiate cu instituții

publice sau societăți comerciale, nu doar cu cele la care declarantul ocupa o funcție publică!

Potrivit art. 2 din Legea nr.31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, societățile comerciale sunt persoanele juridice constituite în una dintre următoarele forme: a) societate în nume colectiv; b) societate în comandită simplă; c) societate pe acțiuni; d) societate în comandită pe acțiuni și e) societate cu răspundere limitată.

Procedura prin care a fost încredințat contractul = se va preciza care dintre procedurile existente în legislație a fost folosită pentru atribuirea contractului.

Tipul contractului = se preia din contract

Semnificația coloanelor din tabel este următoarea:

A - Data încheierii contractului

B - Durata contractului

C - Valoarea totală a contractului

Se vor include informații privind contractele încheiate în mod direct de către declarant, soțul sau soția acestuia, de către rudele de gradul I ale declarantului. De asemenea, se vor declara contractele încheiate cu persoane juridice la care persoanele de mai sus au participații: societăți comerciale, persoane fizice autorizate, asociații familiale, cabinete individuale, cabinete asociate, societăți civile profesionale sau societăți civile profesionale cu răspundere limitată care desfășoară profesia de avocat, organizații neguvernamentale, fundații, asociații.

Atenție: Nu se declară contractele societăților comerciale pe acțiuni la care declarantul împreună cu soțul / soția și rudele de gradul I dețin mai puțin de 5% din capitalul social al societății, indiferent de modul de dobândire a acțiunilor.

Această excepție se referă strict la societățile comerciale pe acțiuni, nu la societățile comerciale cu răspundere limitată (S.R.L.-uri) sau alte forme de organizare juridică a societăților comerciale.

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Întrebare: În afară de adresa imobilelor (cu excepția localității unde sunt situate), se anonimizează și informațiile privind domiciliul declarantului și codul numeric personal din preambulul formularelor declarațiilor de avere și de interese?

Răspuns: Da. Aceste informații se anonimizează la postarea declarațiilor de avere și de interese pe site-ul instituției și pe portalul Agenției Naționale de Integritate.

Întrebare: Ce contracte fac obiectul declarării la punctul 5 din declarația de interese (anexa 2 din Legea nr. 176/2010, cu modificările și completările ulterioare) ("contracte, inclusiv cele de asistență juridică, consultanță juridică, consultanță și civile, obținute ori aflate în derulare în timpul exercitării funcțiilor, mandatelor sau demnităților publice finanțate de la bugetul de stat, local și din fonduri externe ori încheiate cu societăți comerciale cu capital de stat sau unde statul este acționar majoritar / minoritar")?

Răspuns: Fac obiect al declarării la punctul 5 din declarația de interese contractele aflate în derulare în momentul completării declarației de interese, cu excepția contractelor societăților comerciale pe acțiuni la care declarantul împreună cu soțul / soția și rudele de gradul I dețin mai puțin de 5% din capitalul social al societății, indiferent de modul de dobândire a acțiunilor. **Această excepție se referă strict la societățile comerciale pe acțiuni, nu la societățile comerciale cu răspundere limitată (S.R.L.-uri) sau alte forme de organizare juridică a societăților comerciale.**

De asemenea, nu sunt supuse declarării contractele ale căror efecte juridice au încetat înainte de data completării declarației (contractele încheiate / încetate / terminate).

Întrebare: Cum trebuie interpretate dispozițiile art.1 alin.(1) punctul 36, teza a doua, din Legea nr.176/2010: "(...) personalul instituțiilor și autorităților publice, inclusiv personalul angajat cu contract individual de muncă, care administrează sau implementează programe ori proiecte finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare”?

Răspuns: Potrivit dispozițiilor art.1 alin.(1) punctul 36 din Legea nr.176/2010, obligația de a completa declarație de avere și declarație de interese revine personalului instituțiilor și autorităților publice care administrează sau implementează programe ori proiecte finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare. Această dispoziție legală se aplică inclusiv personalului angajat cu contract individual de muncă în cadrul acestor instituții și autorități.

Întrebare: Persoanele implicate în contractele de cercetare (grant-uri) finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare încadrate în institute de cercetare și universități din învățământul de stat au obligația declarării averii și a intereselor?

Răspuns: Persoanele implicate în administrarea sau implementarea programelor ori a proiectelor finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare, din cadrul institutelor, centrelor sau stațiilor de cercetare-dezvoltare organizate ca instituții publice conform dispozițiilor O.G.nr.57/2002, cu modificările și completările ulterioare, au obligația declarării averii și a intereselor. Institutele de cercetare sunt instituții publice, în înțelesul legii.

Profesorii universitari, cu excepția persoanelor cu funcții de conducere și de control din cadrul unităților sistemului de învățământ de stat (care au obligația declarării averii și a intereselor în temeiul dispozițiilor art. 1 alin.(1) punctul 32 din Legea nr.176/2010), nu au obligația legală de a completa și a depune declarații de avere și de interese, deoarece, potrivit dispozițiilor art.32 din Constituția României, republicată, universitățile organizate ca unități de stat nu sunt instituții publice, în înțelesul legii.

Întrebare: Unde trebuie să trimită declarațiile de avere și de interese președinții, vicepreședinții, secretarii și trezorerii federațiilor și confederațiilor sindicale?

Răspuns: Declarațiile de avere și declarațiile de interese ale președinților, vicepreședinților, secretarilor și trezorerierilor federațiilor și confederațiilor sindicale se trimit în copie certificată Agenției Naționale de Integritate, în termenele prevăzute de Legea nr.176/2010.

Astfel, la nivelul entităților în care persoanele au obligația de a depune declarații și de interese, potrivit legii, se desemnează persoane responsabile care asigură implementarea prevederilor legale privind declarațiile de avere și de interese. Președinții, vicepreședinții, secretarii și trezorerii federațiilor și confederațiilor sindicale depun declarațiile la persoana desemnată de șeful compartimentului resurse umane sau, după caz, de șeful secretariatului din cadrul federației sau confederației sindicale.

Întrebare: Cum trebuie interpretată sintagma "persoane cu funcții de conducere" din art.1 alin.(1) punctul 32 din Legea nr.176/2010?

Răspuns: Potrivit prevederilor art.294 din Legea nr. 53/2003 - Codul Muncii, cu modificările și completările ulterioare, salariații cu funcții de conducere sunt: "administratorii-salariați, inclusiv președinții consiliului de administrație dacă este și salariat, directorii generali și directorii, directorii generali adjuncți și directorii adjuncți, șefii compartimentelor de munca, divizii, departamente, secții, ateliere, servicii, birouri precum și asimilații lor stabiliți potrivit legii sau prin contractele colective de munca ori, după caz, prin regulamentul intern".

Întrebare: Există obligația declarării nudei proprietăți la punctul 1 din declarația de avere?

Răspuns: Da, se declară nuda proprietate chiar dacă există un drept de uzufruct, uz sau abitație al altei persoane asupra bunului respectiv.

Menționăm că opiniile de mai sus reprezintă punctul de vedere al Agenției Naționale de Integritate, și nu o interpretare generală și obligatorie a textelor de lege amintite.

Ghid de completare a declarațiilor de avere și interese

Kingdom of the Netherlands

Project :

“ Strengthening the capacity of the National Integrity Agency ”

This project is financially supported by the Matra-KAP Programme of the Royal Netherlands Embassy in Bucharest

Project :

“ Increasing accountability in public administration “

Supported by a grant from Iceland, Liechtenstein and Norway through the EEA Financial Mechanism